

Johan III - En biografi, av Lars Ericson

Innehåll:

Förord

1. Inledning: Johan III och forskningen
2. Far och son möts i Reval 1589
3. Johan III:s tid: världen och landet
4. Barndom och uppväxt
5. Hertigen av Finland
6. Friarombud i England, 1559-1560
7. Johans fall, fängelsetid och återkomst, 1563-1567
8. Maktövertagandet, 1568-1569
9. Maktpolitikern

Det första och det största hotet: Erik XIV och hans anhängare
Det andra hotet: hertigarna Karl och Magnus
Det tredje hotet: högadeln
Det nya hotet i vardande: riksdagen
Johan som maktpolitiker

10. Renässansfursten: hovliv, byggande och kultur

Historiesyn och historiedyrkan
Hovliv och kultur
Slotts- och kyrkobyggande

11. Finansfursten

12. Kyrkofursten

Reformation och motreformation i Europa
Reformationen befästs i Sverige
Johan III:s personliga tro
Johans kyrkopolitiska offensiv på 1570-talet
Jesuitskolan i Stockholm
Hårdnande kyrkopolitiska motsättningar på 1580-talet
Johans kyrkopolitiska bygge raseras

13. Utrikespolitikern

England och Skottland
Nederländerna och Spanien
Påven
Frankrike
Kejsaren och tyska furstar
Danmark
Ordensstaten och de baltiska ambitionerna
Polen

14. Expansionsplaner och krig: den långa konflikten med Ryssland

Det ryska krigets första skede, 1570-1580
Erövringen av Narva 1581
Krigets lugnare skede 1582-1590
Offensiverna mot Ishavet - Kolakampanjerna
De sista krigsåren
Mänskliga och ekonomiska krigskostnader
Johan III:s imperieambitioner i österled
Fredstrevare och utbyte av förolämpningar med tsar Ivan
Propaganda och opposition kring krigspolitiken
Johans stora Rysslandsprojekt - fredsslut och bokslut

15. Johan och krigsmakten

Johans lantmilitära politik
Johan och flottans omprioriteringar
Kontrollen över rikets samlade militära resurser
Johans egen militära roll

16. Nära, kära och dödsfiender - familjefadern Johan

Johans första familj med Karin Hansdotter
Johans andra familj med Katarina Jagellonica
Johans tredje familj med Gunilla Bielke
Bröder och systrar

17. Åter i Reval 1589 - ridån går upp för slutakten

18. Johan dör, 1592

19. Den svenska stormaktens arkitekt - ett bokslut

Referenser
Käll- och litteraturförteckning
Bilaga 1: Kort kronologi över Johan III:s liv
Bilaga 2: Karta över Europa 1559
Bilaga 3: Karta över Johans, Magnus och Karls hertigdömen
Bilaga 4: Karta över kriget mot Ryssland 1570-1595
Bilaga 5: Johan III:s släkt
Bilaga 6: Johan III:s tre familjer

Personregister
Bildkällor

Copyright 2004 Lars Ericson